

ВПЛИВ ВІКУ ОТЕЛЕННЯ І СТАТІ ПРИПЛОДУ НА МОЛОЧНІСТЬ КОРІВ АБЕРДИН-АНГУСЬКОЇ ПОРОДИ

***Д.К. Носевич, кандидат сільськогосподарських наук
М.О. Іванченко, студентка магістратури***

Вивчено зміну молочності корів абердин-ангуської породи з віком. Встановлено, що вікові зміни молочності корів тісно пов'язані зі статтю приплоду. Еталонна жива маса відлучених телочок зростає до 3-го отелення, після чого зберігається на відносно сталому рівні. Еталонна жива маса відлучених бугайців зростає до 5-го отелення, а знижується після 10-го. Також встановлено, що бугайці відлучені від первісток мають більшу живу масу, ніж бугайці відлучені від корів з другим отеленням.

Абердин-ангуська порода, молочність, корови, бугайці, телички, еталонна жива маса на час відлучення.

Серед ознак продуктивності м'ясної худоби, молочність корів (жива маса телят на час відлучення, перерахована на стандартизований вік) є однією з найважливіших. Це обумовлено тим, що єдина продукція м'ясної корови – теля, а оцінити продуктивність молочного поголів'я, окрім виходу

телят, можна лише за їх живою масою на час відлучення. Жива маса відлучених телят є стартовим показником при їх подальшому дорощуванні та відгодівлі. Вона також визначає економічну ефективність використання основного стада, оскільки всі витрати на його утримання розділяють на загальну масу відлучених телят [4]. На коровах української м'ясної породи, встановлено, що молочність залежить від їх віку і статі приплоду [2]. Найвищу молочність корів спостерігали після 5-го і 6-го отелень, жива маса бугайців, відлучених від первісток, була значно більша ніж від корів з другим отеленням.

При народженні теличок, старі корови довше зберігали високу молочність. Оскільки у м'ясному скотарстві використовують різні породи, які мають свої особливості онтогенезу, постала необхідність дослідити вікову зміну молочності корів з урахуванням статі приплоду на поголів'ї тварин, що належить до іншої групи порід.

Мета дослідження – проаналізувати молочність корів абердин-ангуської породи і встановити особливості її зміни, залежно від віку тварин і статі їх приплоду.

Матеріали та методи дослідження. Дослідження проводили у ВП НУБіП України НДГ "Ворзель", за результатами племінного обліку у стаді великої рогатої худоби абердин-ангуської породи. Для дослідження були використані дані щодо продуктивності 30 корів-ровесниць, від яких отримано до 12 отелень. За більш пізні отелення дані не використовували, оскільки чисельність поголів'я була незначною.

Вік корів визначали за порядковим номером їх отелення. Молочність – за живою масою телят при відлученні, перерахованою на стандартизований вік 210 днів [1] (еталонна жива маса). Кількість телят, врахованих при визначенні молочності корів, наведена в таблиці. Статистичний аналіз даних проводили за рекомендаціями М.А.Плохінського [3].

Поголів'я телят, відлучених від корів різного віку

Порядковий номер отелення	Кількість відлучених телят, гол.	
	бугайці	телички
1	16	9
2	17	10
3	15	13
4	21	6
5	9	16
6	15	10
7	11	11
8	8	11
9	12	7
10	12	7
11	3	9
12	7	6

Результати дослідження та їх обговорення. Встановлено, що між бугайцями і теличками за еталонною живою масою при відлученні існує

суттєва різниця. Починаючи з першого по 10-те отелення, бугайці за еталонною живою масою переважали теличок. Перевага бугайців при відлученні від первісток становила 27 кг ($P < 0,001$), а при відлученні від корів після шостого отелення – 23 кг ($P < 0,001$). Після 11-го і 12-го отелень, еталонна жива маса була більша вже у теличок. Їх перевага над бичками становила 9 і 16 кг, хоча виявлена різниця між групами була не вірогідна.

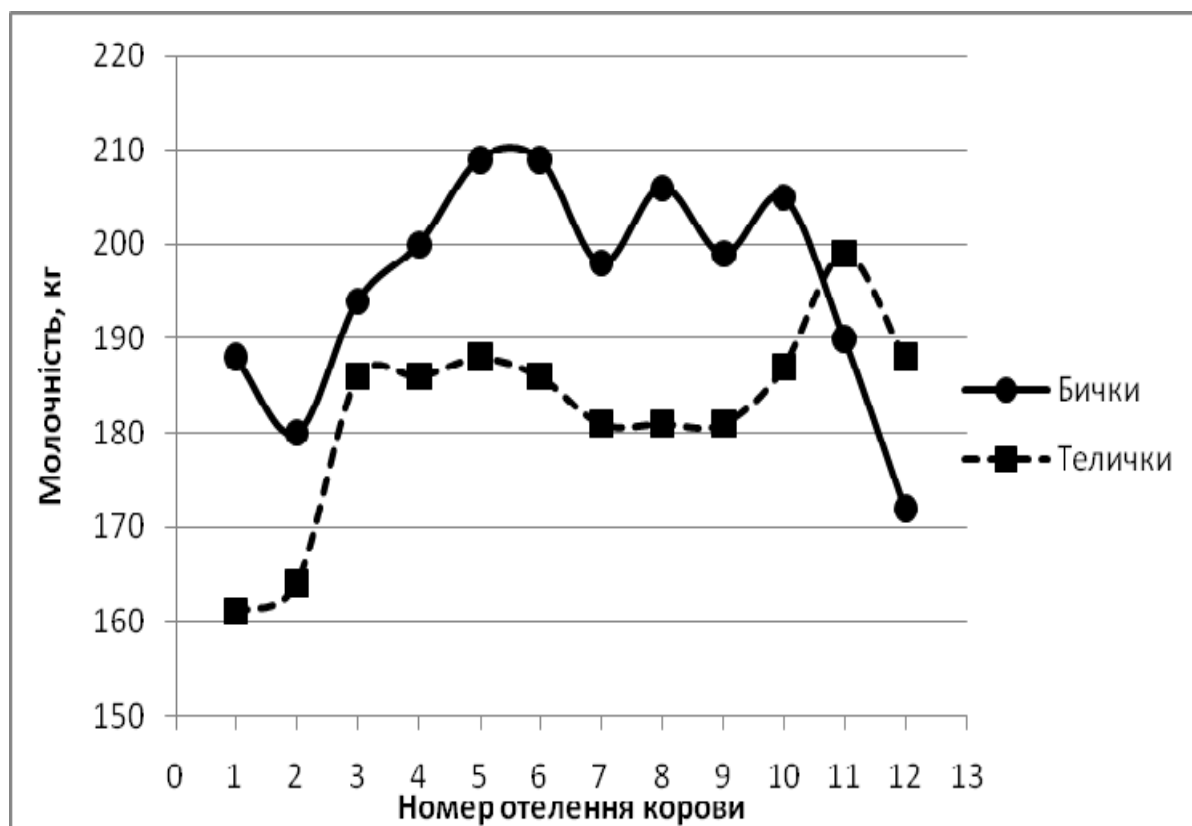

Рис. Молочність корів, залежно від віку їх отелення і статі приплоду

Зміна молочності корів з віком тісно пов'язана зі статтю приплоду. При народженні теличок молочність корів збільшувалася від першого до третього отелення, різниця між якими становить 25 кг або 15 % ($P < 0,001$). Після третього отелення еталонна жива маса теличок залишалася на відносно сталому рівні протягом всього терміну подальшого використання корів, а найвищий рівень молочності був досягнутий після 11 отелення.

Еталонна жива маса бугайців, відлучених від первісток була на 8 кг більша ніж від корів після другого отелення. Первістки за еталонною живою масою відлучених бугайців поступалися тваринам, які досягли піку продуктивності лише на 11 % ($P < 0,01$), а корови після другого отелення – на 16 ($P < 0,001$). Починаючи з другого отелення, жива маса бугайців при відлученні зростала до 5-го, коли і був досягнутий максимальний рівень продуктивності. Висока молочність корів при народженні бугайців зберігається до 10-го отелення, а після 11-го – стрімко знижується. Зростання живої маси бугайців при відлученні до 5-го отелення свідчить про те, що корови абердин-ангуської породи досягають рівня найбільшої молочної продуктивності у цьому віці. Оскільки після 10-го отелення молочність ко-

рів починає знижуватись, оптимальним за цією ознакою періодом використання корів є вік до 10-ти отелень.

Отже виявлено, що на молочність корів абердин-ангуської породи впливають їх вік і стать приплоду. При відлученні бугайці переважають теличок за живою масою, але у старих корів (11 отелень і старше) ця перевага зникає. З віком поступове підвищення молочності корів спостерігається до 3-го отелення при народженні теличок і до 5-го – при народженні бугайців. Відносно стала молочність корів утримується до 10–11 отелення, після чого знижується. Оскільки молочність корів після першого і другого отелення на 11–16 % нижча ніж у тварин, які досягли піку продуктивності, методика коригування її показника додаванням 10 % до еталонної живої маси телят, відлучених від первісток і 5 % – відлучених від корів другого отелення [1] не дає змоги правильно оцінити корів абердин-ангуської породи.

Існує необхідність досліджувати зміни молочності корів з віком, залежно від статі приплоду і на інших породах, а також у кросбредних популяціях м'ясної худоби. Якщо встановлені біологічні особливості справдяться, це буде підставою для уточнення вітчизняної методики коригування еталонної живої маси телят.

Висновки

1. Молочність корів абердин-ангуської породи залежить від їх віку і статі приплоду. За еталонною живою масою при відлученні бугайці, отримані від корів з першого до 10-го отелення включно переважають теличок, після 11-го отелення перевага бугайців зникає.

2. При народженні теличок, корови збільшують молочність до 3-го отелення (різниця до первісток становить 15 %, $P < 0,001$), а піку продуктивності досягають після 11-го.

3. При народженні бугайців, первістки за молочністю (на 8 кг) переважають корів з другим отеленням, піку продуктивності корови досягають на 5-й лактації, а знижують продуктивність після 10-ти отелень.

Список літератури

1. Інструкція з бонітування великої рогатої худоби м'ясних порід; Інструкція з ведення племінного обліку в м'ясному скотарстві. – К.: Видавничо-поліграфічний центр Київський університет, 2002. – 62с.

2. Носевич Д.К. Коригування молочності м'ясних корів залежно від їх віку / Д.К. Носевич // Науковий вісник НАУ. 2004. – Вип. 79. – С. 156–160.

3. Плохинский Н.А. Биометрия/ Плохинский Н.А. – Новосибирск: Изд-во Сиб. отд-ния АН СССР, 1961. – 364 с.

4. Угнівенко А.М. Молочна продуктивність корів української м'ясної породи / А.М. Угнівенко // Вісник аграрної науки. – 1999. – № 12. – С. 36–38.

Изучено изменение молочности коров абердин-ангусской породы с возрастом. Установлено, что возрастные изменения молочности коров тесно связаны с полом приплода. Эталонная живая масса отнятых телочек возрастает до 3-го отёла, после чего находится на относи-

тельно постоянном уровне. Эталонная живая масса отнятых бычков повышается до 5-го отёла, а снижается после 10-го. Также определено, что бычки, отнятые от первотёлок, имеют большую живую массу, чем бычки, отнятые от коров со вторым отелом.

Абердин-ангусская порода, молочность, коровы, бычки, телки, эталонная живая масса во время отъёма.

The change of milk ability of Aberdeen Angus breed cows is studied with age. It is set that the age-old changes of milk ability of cows closely constrained from the sex of issue. The heifers weaning weight grows to 3th calving, whereupon kept on relatively permanent level. The bull-calves weaning weight grows to 5th calving, and goes down after 10th. It is also set that weighting from first calving cows bull-calves is have greater weaning weight, than weighting from second calving cows bull-calves.

Aberdeen Angus breed, cows, milk ability, bull-calves, heifers, weaning weight.